

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2EMCdo/3/2013
Identifikačné číslo spisu:	7211232582
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petříková
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:7211232582.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného Bytového podniku mesta Košice, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Južné nábrežie 13, proti povinnej C. S., bývajúcej v T., o vymożenie uloženej povinnosti vypratať byt, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 35 Er 3236/2011, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Košice II zo 4. mája 2012 sp. zn. 35 Er 3236/2011 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach z 28. marca 2013 sp. zn. 13 CoE 135/2012, takto

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 28. marca 2013 sp. zn. 13 CoE 135/2012 a uznesenie Okresného súdu Košice II zo 4. mája 2012 č. k. 35 Er 3236/2011-30 a vec vracia Okresnému súdu Košice II na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Košice II uznesením zo 4. mája 2012 č. k. 35 Er 3236/2011-30 vyhovel námietkam povinnej proti exekúcii. V odôvodnení uviedol, že oprávnený sa podaným návrhom na vykonanie exekúcie domáhal vypratania povinnej z bytu č. XX, nachádzajúceho sa v T., na ul. K., na piatom poschodí. Konštatoval, že rozsudok Okresného súdu Košice II zo 17. decembra 1996 sp. zn. 29 C 387/1996, ktorý je exekučným titulom, nadobudol právoplatnosť 11. júna 1998 a stal sa vykonateľným. Poznamenal, že v uvedenom rozsudku súd privolil k výpovedi z nájmu bytu, určil skončenie nájomného pomeru a uložil povinnej byt vypratať do 15 dní po zabezpečení náhradného bytu. Súd prvého stupňa konštatoval, že desaťročná premlčacia lehota podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 161 ods. 1 Občianskeho zákonníka začala plynúť 11. júna 1998 a uplynula 11. júna 2008. Návrh na vykonanie exekúcie oprávnený podal 7. novembra 2011, teda po uplynutí desaťročnej premlčacej lehoty. Na základe uvedených skutočností preto súd prvého stupňa námietkam povinnej vyhovel. Výslovil, že o trovách konania rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia o námietkach. Krajský súd v Košiciach na odvolanie oprávneného a povinnej uznesením z 28. marca 2013 sp. zn. 13 CoE 135/2012 potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa (§ 219 O.s.p.). V druhom výroku odmietol odvolanie povinnej. V odôvodnení uviedol, že sa stotožňuje so správnymi a presvedčivými dôvodmi uvedenými v napadnutom uznesení súdu prvého stupňa. Poukázal na § 340 ods. 2 O.s.p. podľa ktorého, ak rozhodnutie, ktorého výkon sa navrhuje, ukladá, aby povinný vypratol byt, za ktorý treba zabezpečiť

či už náhradný byt alebo náhradné ubytovanie, súd síce nariadi výkon rozhodnutia, ale s dodatkom, že o uskutočnení výkonu rozhodnutia rozhodne dodatočne. Uskutočnenie výkonu rozhodnutia nariadi, až oprávnený súdu preukáže, že pre povinného je zabezpečená taká bytová náhrada, aká je učená vo vykonávacom rozsudku. Odvolací súd mal za to, že oprávnený mal povinnosť podať návrh na vykonanie exekúcie v desaťročnej premlčacej lehote, ktorá začala plynúť od 11. júna 1998 a uplynula 11. júna 2008 v súlade s § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Na základe uvedeného konštatoval, že oprávnený mal uplatniť návrh na výkon rozhodnutia do 11. júna 2008, aj keď v tom čase nemal zabezpečený náhradný byt pre povinnú. Neuplatnením práva na vykonanie exekúcie vypratáním bytu došlo k premlčaniu nároku z tohto exekučného titulu. Preto odvolací súd v súlade s § 219 O.s.p. rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. K odvolaniu povinnej poznamenal, že keďže súd prvého stupňa vyhovel jej námietkam proti exekúcii, nebola jej spôsobená žiadna ujma a nebola jej uložená žiadna povinnosť, z tohto dôvodu nemôže proti napadnutému uzneseniu podať odvolanie. K návrhu na zastavenie exekúcie, ktorý uviedla v odvolaní povinná, odvolací súd uviedol, že súd prvého stupňa zastaví exekučné konanie až po právoplatnosti uznesenia o námietkach. V rámci tohto rozhodnutia sa vysporiada aj s trovami konania.

Na podnet oprávneného podal mimoriadne dovolanie proti uzneseniu súdu prvého stupňa v spojení s uznesením odvolacieho súdu generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Uviedol, že rozhodnutiami súdov nižších stupňov bol podľa jeho názoru porušený zákon v ustanoveniach §§ 1 až 3 O.s.p., § 161 ods. 1 O.s.p., § 160 ods. 3 O.s.p. a § 41 ods. 1 Exekučného poriadku, ktorými sa súdy oboch stupňov dostatočne neriadili. Poznamenal, že ak súd ukladá povinnosť vypratať byt s povinnosťou zabezpečiť bytovú náhradu, ide o rozhodnutie vo veci samej, preto nie je možné povinnosť plnenia viazať na samotnú právoplatnosť rozhodnutia, ale až na splnenie povinnosti zabezpečiť bytovú náhradu. Ďalej uviedol, že zo súdneho spisu zistil, že písomné vyhlásenie oprávneného o zabezpečení bytovej náhrady pre povinnú spolu s o zmluvou o nájme náhradného bytu prevzala povinná 8. augusta 2011. Podľa exekučného titulu mala povinná povinnosť vypratať byt do 15 dní od zabezpečenia bytovej náhrady oprávneným, t. j. do 23. augusta 2011. Exekučný titul teda nadobudol vykonateľnosť až 24. augusta 2011, márnym uplynutím lehoty určenej podľa rozhodnutia na plnenie. Oprávnený podal návrh na vykonanie exekúcie 7. novembra 2011 včas. Generálny prokurátor namietal, že napadnuté rozhodnutia súdov nižších stupňov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci, pretože vo svojej argumentácii poukázali na § 340 O.s.p., ktorý bol z Občianskeho súdneho poriadku vypustený zákonom č. 341/2005 Z.z. účinným od 1. septembra 2005. Z týchto dôvodov navrhol zrušiť uznesenie krajského súdu ako aj okresného súdu a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

Povinná sa k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní

(§ 10a ods. 3 O.s.p.), po zistení, že mimoriadne dovolanie podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu účastníka konania (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.), preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.)

v rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora je dôvodné.

Podľa § 243e ods. 1 O.s.p. ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť podľa § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., t. j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania,

nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným. V konaní o mimoriadnom dovolaní neboli procesné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. namietané, tieto neboli ani zistené.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že napadnuté uznesenia súdov nižších stupňov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa právneho názoru generálneho prokurátora súdy nižšieho stupňa vec nesprávne právne posúdili, keď vyhovelí námietkam povinnej proti exekúcii, v ktorých namietala uplynutie desaťročnej premlčacej doby, počas ktorej bola povinná vypratať byt č. XX, nachádzajúci sa v T., na ul. K..

Súdy nižšieho stupňa pri skutkovom zistení, že v danom prípade desaťročná premlčacia doba skutočne uplynula, vyslovili názor, že podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka táto začala plynúť 11. júna 1998, kedy nadobudol právoplatnosť a súčasne sa stal vykonateľným rozsudok Okresného súdu Košice II zo 17. decembra 1996 č. k. 29 C 387/1996-9, a teda jej koniec pripadol na 11. júna 2008, pričom oprávnený podal návrh na vykonanie exekúcie až 7. novembra 2011, po uplynutí desaťročnej premlčacej doby.

Odvovací súd na doplnenie poukázal na § 340 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého, ak rozhodnutie, ktorého výkon sa navrhuje, ukladá, aby povinný vypratal byt, za ktorý treba zabezpečiť či už náhradný byt alebo náhradné ubytovanie, súd síce nariadi výkon rozhodnutia, ale s dodatkom, že o uskutočnení výkonu rozhodnutia rozhodne dodatočne. Uskutočnenie výkonu rozhodnutia nariadi, až oprávnený súdu preukáže, že pre povinného je zabezpečená taká bytová náhrada, aká je určená vo vykonávanom rozsudku (dovolací súd poznamenáva, že ustanovenie § 340 O.s.p. bolo zákonom č. 341/2005 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, účinným od 1. septembra 2005 z Občianskeho súdneho poriadku vypustené).

Podstatné pre vec je preto zodpovedanie otázky, kedy nastala vykonateľnosť rozsudku, ktorý je exekučným titulom.

Podľa § 161 ods. 1 O.s.p. rozsudok je vykonateľný, len čo uplynie lehota na plnenie.

Podľa § 160 ods. 3 O.s.p. ak súd uložil povinnosť vypratať byt, za ktorý treba zabezpečiť bytovú náhradu, nie je účastník povinný byt vypratať, dokiaľ sa preňho nezabezpečí náhradný byt, prípadne náhradné ubytovanie tam, kde podľa ustanovení Občianskeho zákonníka náhradné ubytovanie postačí.

V zmysle § 41 ods. 1 Exekučného poriadku, exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok.

Ak vykonateľné rozhodnutie, ktoré je podkladom na exekúciu, ukladá, aby povinný vypratal byt, za ktorý treba zabezpečiť či už náhradný byt, alebo náhradné ubytovanie, exekútor vykoná exekúciu až vtedy, keď oprávnený preukáže, že pre povinného je zabezpečená taká bytová náhrada, aká je určená v rozhodnutí, ktoré je podkladom na exekúciu (§ 185 ods. 1 Exekučného poriadku). Exekúciu vypratáním bytu, za ktorý podľa exekučného titulu treba zabezpečiť bytovú náhradu, môže exekútor vykonať, až keď oprávnený preukáže, že pre povinného je bytová náhrada zabezpečená.

Skúmanie toho, či došlo k splneniu podmienky, teda skúmanie či je rozhodnutie vykonateľné sa na rozdiel od iných prípadov, bude skúmať v priebehu exekúcie. Povinnosť skúmať vykonateľnosť rozsudku má exekučný súd už pri vydávaní poverenia na vykonanie exekúcie. Ak zistí, že nebola splnená podmienka pre splnenie povinnosti vypratať nehnuteľnosť, návrh na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie zamietne (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku). Pre posúdenie toho, či je rozhodnutie vykonateľné bude rozhodujúce naplnenie bytovej náhrady, tak ako je špecifikovaná vo vykonávanom rozhodnutí (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. októbra 2010 sp. zn. 5 Cdo 144/2009).

Dovolací súd už v uznesení z 27. augusta 2009 sp. zn. 4 M Cdo 9/2009 vyslovil názor, že ak vykonávané rozhodnutie ukladá povinnosť vypratať byt po zabezpečení bytovej náhrady, stáva sa formálne vykonateľným až uplynutím lehoty na plnenie, ktorá začne plynúť odo dňa zabezpečenia

stanovenej bytovej náhrady.

V občianskom súdnom konaní sa ochrana vlastníctva spočívajúca vo vydaní nehnuteľnej veci uplatňuje žalobou o jej vypratanie. Tomu zodpovedá spôsob výkonu rozhodnutia vyplývajúci z § 185 Exekučného poriadku. To však nič nemení na tom, že základ vymáhaného nároku má pôvod vo vlastníckom práve. Podľa § 100 ods. 2 prvá veta Občianskeho zákonníka premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. K premlčaniu práva by nemohlo dôjsť, aj keby vymáhané právo podliehalo režimu § 110 Občianskeho zákonníka. Rozhodnutie, ktoré bolo podkladom pre exekúciu, sa stalo formálne vykonateľné až uplynutím lehoty na plnenie, ktorá plynie odo dňa zabezpečenia bytovej náhrady (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky z 28. marca 2007 sp. zn. 20 Cdo 1424/2007).

V preskúmvanej veci je z obsahu spisu zrejmé, že oprávnený podal návrh na vykonanie exekúcie, ktorým sa domáhal vypratania povinnej z bytu č. XX, nachádzajúceho sa v T., na ul. K., a to na základe právoplatného rozsudku Okresného súdu Košice II zo 17. decembra 1996 č. k. 29 C 387/1996-9, ktorým bola povinnej uložená povinnosť vypratať predmetný byt a odovzdať ho oprávnenému do 15 dní po zabezpečení náhradného bytu. Oprávnený zabezpečil povinnej náhradný byt od 1. augusta 2011 v T., na ul. G. Písomné vyhlásenie oprávneného o zabezpečení bytovej náhrady pre povinnú spolu so zmluvou o nájme náhradného bytu, prevzala povinná 8. augusta 2011. Podľa vyššie uvedeného exekučného titulu mala povinná povinnosť vypratať byt do 15 dní od zabezpečenia bytovej náhrady oprávneným, t. j. do 23. augusta 2011. Exekučný titul teda nadobudol vykonateľnosť až 24. augusta 2011, márnym uplynutím lehoty určenej na plnenie. Oprávnený podal návrh na vykonanie exekúcie 7. novembra 2011, teda včas.

Dovolací súd na záver pre úplnosť dodáva, že vo veci vypratania sporného bytu viedol oprávnený voči povinnej dve exekučné konania. Oprávnený podal 27. februára 2008 návrh na vykonanie exekúcie vypratáním bytu. Okresný súd Košice II uznesením z 2. júna 2008 č. k. 39 Er 439/2008-52 ex offio exekúciu zastavil a zároveň povolil odklad exekúcie do dňa nadobudnutia právoplatnosti uznesenia o zastavení exekúcie. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že povinnej doposiaľ nebola zabezpečená bytová náhrada, pretože byt, ktorý oprávnený určil za bytovú náhradu, nespĺňal podmienku bývania trvalého charakteru. Súd prvého stupňa v odôvodnení ďalej konštatoval, že na základe uvedeného má za to, že bytová náhrada zabezpečená pre povinnú doposiaľ nebola, a preto jej právo na náhradný byt, zabezpečením náhradného bytu s dobou nájmu na určitý čas nezaniklo, ale naďalej trvá a zároveň na základe takto uvedeného dôvodu vykonateľnosť právoplatného rozhodnutia ešte nenastala. Krajský súd v Košiciach na odvolanie oprávneného uznesením z 28. decembra 2009 sp. zn. 2 CoE 111/2009 potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa. V odôvodnení uviedol, že sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Poznamenal, že ako správne konštatoval súd prvého stupňa, povinnej náhradný byt nebol zabezpečený a vykonateľnosť právoplatného rozsudku ešte nenastala. Exekúciu preto podľa § 57 ods. 1 písm. a/ Exekučného poriadku zastavil.

Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že mimoriadnym dovolaním napadnuté rozhodnutie krajského ako aj okresného súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie krajského súdu a okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 veta prvá O.s.p., § 243b ods. 3 veta prvá O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.